

KRÖNIKA

Vi investerar i kunskap

DEN SVENSKA JÄRN- och stålproduktionen har gamla anor, redan på medeltiden började vi tillverka smidesjärn för export. Genom århundradena har vi sedan utvecklats och förfinat tillverkningen – automatisering och digitalisering har gett positiva resultat, särskilt för medarbetarnas säkerhet.

Inte desto mindre är ståttillverkning fortfarande ett hantverk, som kräver djup kunskap och lång erfarenhet. På Atomiseringsverket i Halmstad har flera medarbetare jobbat som smältare i ett par decennier, vissa av dem för också yrket vidare i familjen.

Höganäs AB har en lång och stolt tradition av kompetensutveckling och fortbildning och här på Atomiseringsverket satsar vi nu på ett program för kunskapsöverföring internt. Vår förhoppning är att redan anställda stannar kvar och att nytillkomna vill investera några år i att lära sig smältaryrket. Läs mer om det här i *Insikt*.

Du kan också lära dig mer om våra nya och större skänkar – vad man har sådana till – liksom vem Sara Holgersson är och varför du kanske kommer att träffa henne inom en snar framtid.

Trevlig läsning!

Charlie Wedell

Platschef på Atomiseringsverket

Investering i kunskap

Höganäs AB har satt igång ett gediget utbildningspaket för alla smältare inom företaget. Tibor Biro och Per Johansson är två av de som nu får chans att fördjupa sig i smältaryrket.

SIDORNA 2-3

Sara Holgersson leder arbetet med Atomiseringsverkets miljöansökan

SIDAN 4

Rikt keramikarv vårdas i rätta händer

SIDORNA 6-7

TIBOR
BIRO

PER
JOHANSSON

Kunskapssatsningen

Höganäs AB vill i det närmaste fördubbla produktionen i Halmstad framöver. Resan dit börjar med personalen. Därför ska nu alla medarbetare på Atomiseringsverket få möjlighet till en djupare kunskap om smältning och raffinering.

TEXT: SARAH NYLUND FOTO: ANDERS ANDERSSON

När Atomiseringsverket i Halmstad förra året lade strategin för kommande år beslutades om ett process- och kunskapspaket för såväl tjänstemän som underhållsarbete.

Ny eller erfaren på jobbet, spelar ingen roll. Alla ska gå utbildningarna som syftar till att höja processkompetensen på alla nivåer och öka förståelsen för förändringar och förbättringar. Företaget vill också ge en bredare och djupare bild av smältaryrket och visa på styrkan i hela teamet runt ugnen.

– Det tar i snitt sex år att bli en duktig smältare, vilket är den person som leder arbetet vid ljusbågsugnen. Det är inget vi själva kommit fram till, det backas upp av internationell statistik. Vi investerar mycket tid och kraft i att lära

Fakta om utbildningen

I de första delarna av utbildningspaketet medverkar externa föreläsare från Tyskland och Österrike, som är experter inom stålframställning. Tanken är att Höganäs AB ska använda sig av egna, interna föreläsare längre fram.

upp medarbetarna och om de väljer att sluta blir det en stor förlust för oss, säger Charlie Wedell, platschef vid Atomiseringsverket i Halmstad.

KURSERNA ÄR REDAN i gång och Charlie Wedell har fått positiva reaktioner:

– Ledarna var först ut och de säger att de re-

dan fått en ökad förståelse för smältarbetarnas arbetssituation och processen som helhet. Det gör det lättare att coacha och se en förbättringspotential. För om målet att nästan fördubbla produktionen ska uppfyllas, då bygger det på medarbetarnas förmåga att organisera och leda både arbete och maskinpark, säger Charlie Wedell.

PER JOHANSSON, ANSTÄLLD på Höganäs AB i Halmstad sedan 25 år, håller helt med. Han har precis avverkat första delkursen i det nya utbildningspaketet.

– Ökar vi produktionen måste vi vara på topp. Miljön och energipriserna är högt upp på agendan och ju mer vi kan om dessa processer, desto bättre för samhället och för oss. Med en djupare kunskap kan jag coacha min personal mer effektivt, säger han.

Om smältyrket

Charlie Wedell

Hur långt har ni nått om fem år?

– Då har vi höjt hantverket och kompetensen inom smältning och raffinering. Cheferna har bättre kunskap och tillsammans har vi jobbat fram ett minskat energispill och en ökad produktivitet. Vi har kommit ett antal steg längre i säkerhet och jämfört oss kontinuerligt med "state of the art" i stålverksbranschen.

Per Johansson

Varför väljer en del att lämna yrket som smältare?

– Det finns flera skäl. Ett är att många tycker skiftarbetet är för jobbigt. Andra upptäcker att smältyrket helt enkelt inte passade dem.

Tibor Biro

Varför sökte du dig till Höganäs AB?

– Jag vill jobba inom industrin, och jag gillar att jobba skift. Då får jag mer tid över till att träna och promenera.

Per Johansson började som operatör i atomiseringen och skänken. Sedan fyra år är han driftsledare för sitt skiftlag.

– Men jag har aldrig jobbat i smältdelen, säger han.

SOM LEDARE HAR Per personalansvar för elva personer och ska även se till att produktionen flyter på som den ska.

– Som chef är det bra att ha ännu mer kunskap. Vi är fem ledare som går den här utbildningen nu, vi kommer från antingen atomiseringen eller smältsidan.

Vad fick ni lära er på första passet?

– Det handlade om stålframställning i allmänhet, strömförsörjning, en ljusbågsugns vitala delar, den kemiska balansen mellan slag och stål och hur olika typer av råmaterial påver-

kar processen. Nästa pass ska handla om vår processföring jämfört med andra stålverk och skänkningsprocessen, berättar Per.

SMÄLTAN HAR TIBOR Biro redan lite erfarenhet av, även om han bara jobbat på Höganäs kort tid jämfört med Per Johansson.

– Jag har varit här i drygt ett år nu men jag har alltid jobbat inom tung industri, säger Tibor.

Vad hoppas du lära dig på utbildningen?

– Allt! Jag känner mig fortfarande rätt ny, utom möjligen på hjälpsmältningen då, där är jag rätt bra eftersom det var där jag började. Men det är mycket kvar att lära sig.

Tibor tycker att det märks tydligt att Höganäs är mån om att utbilda sin personal.

– Under mitt år här har jag redan hunnit med tre, fyra stycken kurser. Det är kanon, säger han.

Hallå där ...

... **Kerstin Nilsson**, på HR, om det nya utbildningspaketet på Atomiseringsverket i Halmstad.

Varför drar ni i gång satsningen?

– Vi har sett ett behov av höjd kompetens och vi vill säkerställa vår kompetensöverföring. Detta är kopplat till högre krav på alla nivåer, till exempel inom säkerhet och ny teknik.

Vad har ni fått för reaktioner på första delkursen?

– De har varit mycket positiva. Det är viktigt att vi nu kan förvalta denna nya kunskap över tid.

Vilka karriärvägar finns det hos er för en smältare?

– En smältare skaffar sig kompetens över tid och utvecklar därigenom en specialistkompetens. Rätt person kan få en samordnarfunktion, en så kallad senior funktion. Vi har även förstalinjens chefer som kommer från driften.

Höganäs verkar erbjuda medarbetarna mycket kompetensutveckling?

– Företaget har alltid haft en generös inställning till fortbildning. Vi tycker att det är viktigt med kunskap. Kunskap är "vinn-vinn" för både företaget och våra medarbetare.

Är det svårt att locka medarbetare till Atomiseringsverket?

– Det finns vissa yrkesgrupper, som i dag har ett fördelaktigt marknadsläge. Dem är vi många arbetsgivare som slåss om. Men många söker sig till oss eftersom man hört gott om företaget.

Sara leder miljöansökan

Miljöingenjören Sara Holgersson är sedan december projektledare för Höganäs nya miljöansökan för Atomiseringsverket i Halmstad. Det gör henne till en av de viktiga personerna för verksamhetens fortsatta utveckling.

TEXT: ANDREAS KARLSSON FOTO: ANDERS ANDERSSON

Målet med den nya miljöansökan är att på sikt kunna utöka produktionen av järnpulver vid Atomiseringsverket. Ambitionen är att ha utrymme för att producera upp till 400 000 ton järnpulver om året, att jämföra med de 280 000 ton som dagens tillstånd medger. Men att sammanställa en ny miljöansökan är inte gjort i en handvändning, det är en process som tar flera år och involverar många människor.

– Det är flera viktiga delar som ska sammanföras och vi vill naturligtvis försäkra oss om att allt blir ordentligt genomarbetat. Därför måste processen få ta lite tid, säger Sara Holgersson.

Sara är miljöingenjör med inriktning på miljö- och hälso-skydd. Som student i Lund gjorde hon sitt ex-jobb på Höganäs AB och efter sin examen för fem år sedan fick hon anställning på företaget. Nu leder hon arbetet mot en ny miljöansökan.

I sin nya roll ska hon vara spindeln i nätet för hela processen, den som har överblick, håller koll på ekonomin, vet vilka personer som är bäst lämpade för olika delar och som ser till att rätt underlag tas fram.

– Det är ett uppdrag som knyter väl an till min utbildning och kompetens. Det gör det till en spännande utmaning som jag ser fram emot. Det ska också bli intressant att få lära mig mer om verksamheten i Halmstad eftersom jag hittills främst arbetat med den i Höganäs.

För närvarande pågår bland annat upphandlingen av externa konsulter, som ska genomföra den omfattande miljökonsekvensbeskrivningen. Det är något som kräver specialistkompetens och som Sara beskriver som en av de viktigaste delarna av ansökan. Parallellt med det färdigställs projektplanen, vilken lägger grunden för hur tidsplanen och organisationen inom projektet ska se ut samt vilka resurser som krävs – internt och externt.

– Eftersom det är så många inblandade personer kommer samordningen att vara särskilt viktig för att vi ska hålla tidplanen. Det finns en enorm kunskap på företaget och en av mina främsta uppgifter kommer vara att koppla ihop rätt person med rätt uppgift, säger Sara.

Sara Holgersson

Ålder: 28.

Familj: Man, två barn och hund.

Fritidsintressen: Umgås med familj och vänner.

Det bästa med att jobba för Höganäs:

Kompetensen hos alla som jobbar här, vilket är väldigt motiverande, samt variationen i arbetet.

Läs mer om ansökan i en av notiserna på nästa sida.

Hållbarhet i fokus

I april publiceras Höganäs hållbarhetsrapport. Här får du ett axplock av resultaten från 2018.

8%

Så mycket har energi-
förbrukningen per producerat ton
minskat sedan 2010.

84%

av alla biprodukter såldes,
användes externt eller
återanvändes inom företaget.

57 700

MWh i form av överskottsvärme
levererades till Höganäs och
Halmstads fjärrvärmenät.

16%

av medarbetarna är kvinnor.
Målet är 25 procent år 2021.

Du och dina grannar bjuds in till samråd

EN VIKTIG DEL av Höganäs AB:s nya miljöansökan för Atomiseringsverket i Halmstad är samråd med berörda parter. Länsstyrelsen är den tillsynsmyndighet, som företaget under hela arbetet kommer att ha en löpande dialog med. Utöver det bjuds även andra intressenter, inklusive allmänheten, in för att ställa frågor och ta del av arbetet. Det kommer sannolikt att ske i oktober i år.

– Det är ännu inte klart exakt när det blir, men vi kommer i god tid bjuda in alla som är intresserade av att skaffa sig en bild av den nya miljöansökan under ett så kallat samråd, säger Sara Holgersson, projektledare för miljöansökan.

Höganäs på industrimässa

I BÖRJAN AV april deltar Höganäs som ett av flera tunga svenska industriföretag på Hannovermässan i Tyskland, världens största och mest betydelsefulla industrimässa. Sverige är partnerland till årets mässa, vilket är ett stort internationellt erkännande, och den svenska paviljongen kommer att ha temat Co-Lab, med fokus på samarbeten mellan olika företag.

– Vi kommer delta i den del som handlar om additiv tillverkning, tillsammans med andra stora aktörer som exempelvis ABB och Ericsson. Vår roll är att visa upp oss som en ledande leverantör av metallpulver för 3D-printning, säger Henrik Jarl, projektledare för Höganäs deltagande.

Fredrik är tillbaka i ny roll

DET ÄR INGEN nybörjare som sedan årsskiftet är produktionschef för Höganäs verksamhet i Sverige. Under sina första 15 år på företaget arbetade Fredrik Nilsson på en rad olika positioner. När Insikt senast intervjuade honom, i början av 2014, var han fabrikschef på Distaloyverket.

Året därpå lämnade han Höganäs för att söka nya utmaningar, men när rollen som produktionschef blev ledig tvekade han inte att återvända.

– Jag har alltid trivts på Höganäs. Det är en väldigt bra arbetsgivare och arbetsplats. I min nya roll kommer jag ha större möjligheter än tidigare att påverka verksamheten och det är en av de saker jag ser fram emot. Att fortsätta arbeta fokuserat med säkerhet i allmänhet och personsäkerhet i synnerhet står till exempel väldigt högt på agendan. Dessutom är det en trevlig plats att bo på.

Efter några år på annat jobb har Fredrik Nilsson kommit tillbaka till Höganäs.

FOTO: ANDERS ANDERSSON

Anders Johansson var 17 år när han började jobba i Höganäs AB:s lerkärlsfabrik. 35 år senare håller han hantverkstraditionen vid liv.

De räddar Höganäs anrika keramikarv

Saltglaserad keramik har varit ett signum för Höganäsbygden sedan 1800-talet. Efter flera års diskussioner ska kulturarvet nu räddas genom en ny stiftelse. Parallellt med den nya stiftelsen lever traditionen vidare genom drejaren Anders Johansson.

TEXT: HANNA JOHANSSON FOTO: ANDERS ANDERSSON

Det hänger en världskarta dekorerad med små färgglada nålar i drejaren Anders Johanssons kombinerade verkstad och butik i Höganäs Saluhall.

– Det är andra sommaren den hänger uppe. Varje gång jag har utländska besökare får de sätta upp en nål på landet de kommer ifrån. Det har blivit ganska många nu.

Anders Johansson var 17 år när han för snart 35 år sedan började jobba i den gamla lerkärls-

fabriken. Sedan 2012 utgör lokalerna en saluhall med restaurang och butiker – och så Anders Johanssons verkstad, där bygdens tradition med saltglaserad keramik hålls vid liv.

– Det är kanon att få verka i ett sådant här sammanhang. När jag började här var ju hela huset keramikverkstad. Med saluhallen fick verksamheten ett lyft. Särskilt restaurangen lockar många besökare, även till mig, säger han.

Han vittnar om en hård bransch, som visserligen går bra försäljningsmässigt, men som kräver mycket arbete, året om.

– Jag sköter i princip allting själv, från att dreja och bränna till att hålla butiken öppen.

Han har börjat med nätförsäljning. Muggar säljer alltid bra, liksom de små saltkaren. Just den här dagen drejar han ett specialbeställt exemplar av det klassiska brännvinskruset – det berömda som står omskrivet i August Strindbergs ”Hemsöborna”.

Det har snart gått 200 år sedan Höganäs AB startade lerkärlstillverkning i syfte att tillvarata leran som togs upp under kolbrytningen. Den storskaliga produktionen lades ned på 1950-talet och sedan några år är Anders Johansson ensam om att föra traditionen vidare. Under lång tid har det pågått diskussioner mellan Höganäs AB, kommunen och Höganäs Keramiskt center om

Höganäs vill öka jämställdheten

För andra året i rad har Höganäs AB skickat nio kvinnliga medarbetare att besöka Hindersmässan i Örebro – ett årligt arrangemang för verksamma i stålindustrin. Initiativet är en del av projektet More Women, som har målet att öka andelen kvinnor inom företaget.

TEXT: LINN HANSSON FOTO: ANN WULF

ATT ENDAST SKICKA kvinnliga deltagare till Hindersmässan är ett sätt för Höganäs att visa engagemang i jämställdhetsfrågan. Eftersom majoriteten av övriga deltagare på Hindersmässan är män vill Höganäs även inspirera andra företag att göra något liknande.

– Vi arbetar för att fler kvinnor ska välja Höganäs som arbetsplats. Att medverka på Hindersmässan visar att vi vill att Höganäs ska vara en attraktiv arbetsplats för kvinnor, säger Ann-Cathrin.

Kvinnorna som deltagit jobbar inom olika delar av Höganäs – med allt från miljö och teknik till produktion, utveckling och kommunikation. Malin Mårtensson är operatör på Höganäs och en av de som följde med i år:

– Det var väldigt lärorikt att få ta del av vad som är på gång inom branschen,

ny teknik och artificiell intelligens, AI. Seminariet som stiftelsen Allbrights vd Amanda Lundeteg höll om jämställdhet inom industrin var också intressant. Hon visade statistik över hur företag mår bra av en jämställd arbetsplats, till exempel att företag med över 30 procent kvinnor i ledningen visar upp till 6 procent högre vinst, berättar Malin.

UNDER RESAN FICK gruppen även delta i workshops för att bidra med tankar och erfarenheter kring hur kvinnor på Höganäs i dag upplever arbetsplatsen ur ett jämställdhetsperspektiv, och vad de ser som avgörande faktorer för förändring. Materialet har sedan använts som underlag till jämställdhetsprojektet More Women, som startade på Höganäs under förra året.

att grunda stiftelsen Saltglaserat för att rädda arvet.

Diskussionerna har dragit ut på tiden, men i september klubbade kommunfullmäktige beslutet. Tre personer är tänkta att sitta i styrelsen – Ulf Molin från Keramiskt center, en person från kommunen samt en ordförande som Stawfordska sällskapet, Höganäs AB:s historikgrupp, utser.

Anders Johansson ser positivt på bildandet av stiftelsen.

– En stiftelse skulle kanske kunna finansiera en lärling. Det är ju jättebra om hantverket kan leva vidare och i det arbetet bistår jag gärna med min kunskap.

Fakta Saltglaserat

- 1835 startade Höganäs AB lerkärlstillverkning för att tillvarata leran som togs upp under kolbrytningen.
- När det gick som bäst hade fabriken tio brännugnar där leran omvandlades till bruks- och prydnadsföremål.
- Den storskaliga keramiktillverkningen upphörde på 1950-talet.
- Varumärket Saltglaserat ägs fortfarande av Höganäs AB. När stiftelsen Saltglaserat bildas är tanken att de patent och licenser som Höganäs AB har ägt vad gäller keramiken ska föras över till stiftelsen.

Olivia Danielsson, Bianca Rolim, Ann-Catrin Hellsén, Inga-Lill Nyberg och Isabelle Grahn stax innan avfärd från Höganäs för att hämta upp fler kollegor i Halmstad.

Hur är du klimatsmart i vardagen?

Insikt skickade ut en reporter för att fånga några åsikter på stan.

Hanna Hultin

– Vi har precis fått sorteringskärlet så nu sorterar vi även matavfall. Jag bor en bit utanför stan så jag behöver tyvärr köra bil till jobbet, men när vi ska förflytta oss hemma försöker vi gå i stället för att ta bilen. När vi ska till stranden på sommaren cyklar vi.

Maria Nilvé

– Vi handlar en hel del återbruk genom att besöka loppis. Nästan allt till köket köper jag där. Att gå på loppis är dessutom jätteroligt. På sommaren åker jag gärna på loppis som anordnas av privatpersoner. När jag handlar har jag dessutom med mig egna kassar, så jag köper inga nya.

Gudrun Andersson

– Jag försöker läsa innehållsdeklarationen på de varor som jag köper i affären, speciellt på rengöringsmedel. I görligaste mån väljer jag de produkter som är bäst för miljön. Sedan försöker jag promenera så mycket som möjligt i stället för att ta bilen, men bara om det inte är för långt.

Kjell Johansson

– Jag försöker leta efter produkter i affären som är närproducerade. Det gäller alltifrån kött till grönsaker. Det finns inte i min värld att jag skulle köpa äpplen från Nya Zeeland! Det är ett logiskt beslut eftersom jag vill stödja min region och därför väljer jag lokala produkter.

Gisèle Pachero

– Jag är noga med att samla ihop allt trädgårdsavfall och inte vattna på sommaren. Mitt bästa tips för att vara klimatsmart är att laga lagom med mat så att man inte behöver slänga för mycket.

Hör gärna av dig med dina idéer till oss!

TEXT & FOTO: MARIA ERIKSSON

Mer läsning på webben

www.hoganas.com/insikt

Du har väl inte glömt att kika in på Insikts webbsida? Här finns nyheter och information om Höganäs AB, alltifrån närmiljö och produktion till företagets verksamhet i stort.

Har du frågor är du välkommen att höra av dig till: insikt@hoganas.com

■ FÖLJ MED I ARBETET

De senaste nyheterna kring Höganäs miljöarbete läggs ut löpande. Det gäller också dokument som ingår i företagets miljöprövning. Du kan också följa oss på Facebook och få reda på mer om vad Höganäs gör.

insikt

ETT NYHETSREVISOR FÖR DIG SOM BOR I HALMSTAD FRÅN HÖGANÄS AB • NUMMER 1/2019

Ansvarig utgivare: Fredrik Emilson, vd Höganäs AB. **Redaktör:** Ulrika Rask-Lindholm, Corporate Communications. Kontakta oss gärna via e-post insikt@hoganas.com, webbplatsen www.hoganas.com/insikt eller telefon 042-33 80 00. **Redaktionell produktion:** Spoon, Göteborg, www.spoon.se. **Projektledare:** Susanne Magnusson. **Formgivning:** Mathias Löfström. **Tryck:** Elanders, Falköping. © Höganäs AB, mars 2019.

2502HOGSE

facebook.com/hoganas

linkedin.com/company/hoganas-ab